

10 נורות אזהרה

על הספקטרום האוטיסטי

הילד שקוע בעצמו ואינו מגיב, האם מדובר בבעיה של ממש? בשנים האחרונות נרשם גידול משמעותי במספר הילדים המאובחנים על הרצף האוטיסטי. ד"ר חגית נגר, מנהלת מרכז "מראות" בבית החולים לילדים שבמרכז הרפואי תל-אביב לאבחון וטיפול בילדים על הספקטרום האוטיסטי, מצביעה על 10 נורות אזהרה שמחייבות תשומת לב:

- 1.** היעדר קשר עין בזמן שיחה או משחק.
- 2.** קושי בהבעה רגשית המשתקפת בהבעות הפנים של הילד. לדוגמה: הילד יגיב באותו אופן לאירוע משמח, מצער או לאירוע מפחיד, כך גם לגבי הבעות פנים של הזולת.
- 3.** טון דיבור ייחודי ולא שיגרתי - טון שעשוי להישמע מונוטוני/רובוטי, לא אנושי וללא "גוון" בקול.
- 4.** שפה גבוהה/אנציקלופדית - שפה שאינה אופיינית לדיבור של ילד או נער בן אותו גיל, לדוגמה: משפטים כדוגמת: "אני נוטל כמוסה", "הנני מתחייב לאכול כריך", או: "ברצוני לציין כי..."
- 5.** קושי בהבעה ובהבנת תקשורת לא מילולית: מחוות גוף/ידיים וכדומה. אם ילד/אדם מסמן לו ביזו לגשת אליו - הילד לא יבין מה הוא רוצה.
- 6.** קושי בייזום שיחה עם הזולת - למשל כשהילד רואה ילד זר לידו הוא ירצה לפתוח איתו בשיחה, אבל יתקשר עמו באופן חסר שיפוט חברתי, כמו: "החולצה שלך מקומטת", "למה אתה נמוך?"
- 7.** קושי משמעותי בקבלת שינויים פעוטים - קשיים הנראים להורים לא משמעותיים, כגון: שינוי במסלול הנסיעה, שינוי בזמני ארוחות וכו' וגורמים לילד להתנהגות חריגה ולקושי בקבלת שינויים אלו.
- 8.** מיעוט קשרים חברתיים או היעדר קשרים חברתיים תואמי גיל. ילד צריך שמרבית חבריו יהיו בגילו. אם ילד מתחבר עם ילדים שקטנים ממנו או גדולים ממנו משמעותית - יש לבחון את הנושא.
- 9.** עיסוק מוגזם הגוזל זמן רב בנושא מצומצם וייחודי - הקדשת רוב שעות הערות ביום לעיסוק מרכזי לדוגמה ילד צעיר שמתעניין בנושא בצורה מוגזמת וקורא רק על נושא זה, למשל מעיין במפות גאוגרפיות למשך שעות ארוכות ואינו מתעניין בתחומים מגוונים - או כל נושא שנדמה כי העיסוק בו מוגזם, מצריך בירור.
- 10.** קושי בהבנה ובהבעת רגשות תואמים לגירוי החברתי - לדוגמה, הילד מפסיד במשחק חברתי ואומר: "ניצחתי!" בחיך.